

Повість минулих літ (стислий переказ)

Нестор Літописець

Оповідь про заснування Києва

На території сучасного Києва жили племена полян. Жили вони не разом, а родами. Жили тут і три брати: Кий, Щек, Хорив, та була в них і сестра — Либідь. Жили брати неподалік один від одного. Набридло їм жити окремо, тому вирішили вони побудувати місто. Назвати його вирішили на честь старшого з братів — Кия, тому і стало місто називатися — Київ.

Кажуть, що Кий був звичайним перевізником. Та це спростовує той факт, що Кий ходив до Царгорода, до грецького царя, і, за переказами, той зустрічав його з почестями. Чи зустрічали б так простого перевізника? Зрозуміло, що ні! Коли Кий повертався на свою землю, то захотів побудувати місто на Дунаї. Хотів був уже заселитися туди разом зі всім своїм родом, але не дозволили йому цього зробити тутешні племена. Кий був змушений піти із цих земель. Після цього засновник Києва повертається до свого рідного міста — Києва. Через деякий час помирає. В Києві ж померли і його брати, і сестра — Либідь.

Коли померли засновники Києва, то рід їхній почав князувати у полян. А в інших племен були свої володіння.

Оповідь про напад хозарів

Засновники Києва померли, тому набіги на полян від інших навколишніх племен стали регулярними. Найбільше турбували полян древляни та хозари. І ось, в Київ прийшли хозари, і почали вимагати данину. Київ давно славився тим, що тут жило багато мудрих людей. Тому поляни, в якості данини, від кожного двору дали по мечу. Хозари прийняли мечі і віднесли до свого князя. Старійшини зрозуміли, чому поляни дали таку данину. Почула княжа душа, що недобре це, і напрозорив він, що будуть поляни з них данину брати. Так і сталося, адже так воно ведеться: володіючи, сам стаєш заволованим.

Оповідь про помсту княгині Ольги древлянам

Ігор пішов збирати данину із древлян, а жінку Ольгу, зі своїм сином Святославом та воеводою Свенельдом, залишив у Києві. Як виявилось, древляни убили Ігоря за те, що він знову прийшов збирати данину. Вирішили древляни взяти Ольгу за жінку свого князя Мала. І відібрали кращих мужів, що були на древлянській землі, та й відправили у човнах до Києва. Пристали вони біля Київської гори.

Ольгу повідомили, що прийшли древляни. Вона покликала їх до себе. Привітавшись, княгиня запитала, з якою метою вони прийшли сюди. Древляни відповіли, що убили Ігоря, тому хочуть, щоб Ольга стала жінкою їхнього князя Мала.

Ольга сказала, що вона не проти, а древлянам порадила піти до свого човна, а на

ранок їх принесуть у човнах прямо до княжого двору. А сама звеліла викопати глибоку і велику яму на тюремному дворі.

На ранок наступного дня по древлян прийшли кияни, говорячи, що їх кличе Ольга. Ті відповіли, що не підуть ні на конях, ні на возах, ні пішки. І взяли кияни човни, та й понесли древлян. Коли їх принесли до княжого двору, то кинули прямо із човнами в яму. Тоді Ольга і запитала, чи добра їм честь, вони ж відповіли, що гірше Ігоревої смерті. І засипали їх живими. А сама звеліла послати до древлян, щоб ті ще прислали мужів, аби вона зуміла з честю піти за їхнього князя. Древляни вибрали найкращих із тих, що в них були. Прийшли древляни, а Ольга сказала їм, щоб ті помились.

Для них була розтоплена піч. Древлян запросили до неї. А коли вони зайшли, то двері зачинили. Так усі й згоріли там.

Ольга вирішила іти на древлянську землю. Попросила наготувати багато меду, і залишити на тому місці, де вбили її мужа, бо хотіла провести поминки. Древляни, не довго думаючи, навезли туди багато медів. Ольга взяла із собою свою малу дружину і пішла на те місце, оплакувати Ігоря. Ольга звеліла дружині насипати високу могилу, щоб могли та сісти і древляни, і разом із Ольгою сотворити поминки. Та древляни, побачивши дружину Ольги, запитали, а де ж їхня дружина.

Ольга відповіла, що вона іде за ними, з дружиною її мужа. Княгиня відійшла від древлян і наказала своїм воїнам сікти їх. Посікли близько п'яти тисяч. А Ольга, разом зі своєю дружиною повернулася до Києва, щоб зібрати ще більше військо..

Літо 946 року. Ольга, разом із сином Святославом, зібрала велику дружину і пішла на землю древлянську. Древляни вийшли супроти них. Малий Святослав кинув списа, який пролетів між вухами коня і впав йому біля ноги. Це означало, що треба починати бій! Перемогла Ольжина дружина древлян. А древляни потікали по своїх містах.

Ольга вирішила зруйнувати місто в якому вбили її чоловіка — Іскоростень. Та древляни мужньо оборонялись. Сиділи вони в облозі ціле літо, тоді Ольга послала в місто зі словами: "до чого хочете досидітись? Хочете з голоду померти?" Адже усі інші міста вже заплатили Ользі данину та обробили поля.

Древляни відповіли, що раді були б заплатити данину, але ж Ольга хоче помститися за мужа свого. Ольга відповіла, що вже достатньо разів помстилась древлянам. Хочє тільки, щоб древляни дали невелику данину. Ольга попросила від двору по три голуби і по три горобці. Древляни, почувши це, дуже зраділи.

Принесли те, що просила Ольга. Вона ж роздала своїм воїнам птахів. Звеліла до кожного з птахів почепити сухий трут, і загорнути його в маленькі хусточки, і ниткою прив'язати до кожної птиці. Коли почало смеркати, то Ольга наказала відпустити птахів, і полетіли вони до свої гнізд. І тоді все місто спалахнуло. Люди почали бігти з міста, та Ольга наказала хапати їх своїм воїнам. Так місто було спалене, а Ольга помстилась древлянам.